

Nota activeren, waarderen en afschrijven Recreatieschap Twente 2025

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Deze beleidsnotitie vloeit voort uit artikel 212 van de Gemeentewet en stelt regels op over de wijze waarop Recreatieschap Twente omgaat met activeren, waarderen en afschrijven van vaste activa en het te voeren rentebeleid. Sinds het Besluit Begroting & Verantwoording (BBV) van kracht is worden er eisen gesteld aan de verantwoordingsplicht van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen. De artikelen 59 tot en met 65 van het BBV bevatten regels voor activeren, waarderen en afschrijven van vaste activa. De commissie BBV heeft daarnaast nog een aparte notitie Materiële Vaste Activa gepubliceerd in januari 2020 en een Rentenotitie uit 2018.

In de 'financiële verordening 2023' is door Recreatieschap Twente vastgelegd dat de nota activeren, waarderen en afschrijven minimaal 1x in de vier jaar wordt beoordeeld en eventueel geactualiseerd. De beleidsnotitie die in 2018 is opgesteld voor, destijds nog, Regio Twente wordt nu dan ook geactualiseerd en gespecificeerd voor Recreatieschap Twente.

1.2 Wijzigingen

Wijzigingen in deze nota ten opzichte van de nota uit 2018 zijn met name:

- De ondergrens om activa te activeren is teruggebracht van €10.000 naar €5.000 (par. 5.0);
- De afschrijvingstabel (bijlage 9.2) is gespecificeerd voor Recreatieschap Twente;
- De afschrijftermijnen zijn in een aantal gevallen globaler beschreven (par. 5.0).

Deze gewijzigde nota wordt ter vaststelling voorgelegd aan het bestuur van Recreatieschap Twente. Met vaststelling van deze nota geldt deze met ingang van het boekjaar 2025.

1.3 Doel van de nota

In deze nota wordt ingegaan op het activeren en waarderen van investeringen, de te hanteren afschrijvingsmethode en geldende termijnen, en het rentebeleid. De belangrijkste doelstellingen van deze nota zijn:

- Richtlijnen bieden voor het activeren van investeringen, zodat er consistentie en transparantie is in de financiële administratie.
- Voldoen aan het wettelijke kader en de uitgebrachte notities van de commissie BBV;
- Verbetering van de kwaliteit van het financieel beleid ten aanzien van de activa.

1.4 Leeswijzer

In ieder hoofdstuk worden relevante wetsartikelen toegelicht. Alle alinea's worden afgesloten met beleidskeuzes en uitgangspunten, terug te vinden in de samenvatting en in de ronde tekstvlakken in de nota. Daarnaast zijn in de bijlage relevante begrippen opgenomen ter verduidelijking van deze nota, een tabel met afschrijvingstermijnen en een renteschema.

2. Samenvatting beleidskader

- Voor het activeren van een investering geldt een minimumwaarde van € 5.000, - en een minimale gebruiksduur van drie jaar. Uitzondering op deze regel zijn gronden en terreinen en investeringen in ICT-hardware.
- Voorgesteld wordt de kosten van het sluiten van nieuwe geldleningen en het saldo van agio en disagio niet te activeren en direct ten laste van de exploitatie te brengen.
- De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden geactiveerd als voldaan is aan de voorwaarden.
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden niet geactiveerd.
- Investeringskosten in ICT-hardware worden geactiveerd.
- Sloopkosten gerelateerd aan nieuwbouw worden niet geactiveerd en behoren daarmee niet tot vervaardigingsprijs van een actief. Het algemeen bestuur kan op voorstel van het dagelijks bestuur besluiten om hiervan af te wijken en de sloopkosten wel te activeren.
- Activa worden gewaardeerd tegen historische kostprijs. Er worden geen indirecte kosten of rente aan de waardering van het actief toegerekend.
- Activa worden in principe afgeschreven volgens de lineaire afschrijvingsmethode. Bij omvangrijke investeringen in bijvoorbeeld bedrijfsgebouwen, kan de annuïteitenmethode gehanteerd worden. Hierover volgt in dat geval separate besluitvorming.

- De periode van afschrijven begint op 1 januari in het jaar volgend op het jaar waarin het actief volledig in gebruik wordt genomen.
- Afschrijvingen worden per jaar berekend en ineens geboekt.
- Recreatieschap Twente hanteert een afschrijvingstabel waarin per soort activa een periode is toegekend die overeenkomt met de technische levensduur (zie bijlage 9.2). Een aantal activa hebben een globalere afschrijftermijn toegekend gekregen i.v.m. het verschil in levensduur wat diverse materialen met zich meebrengen.
- De restwaarde van activa wordt op nihil gesteld.
- Recreatieschap Twente rekent geen rente toe aan het eigen vermogen.
- Het percentage omslagrente wordt conform BBV jaarlijks in de programmabegroting berekend aan de hand van rentelasten en rentebaten op respectievelijk opgenomen en verstrekte geldleningen.

3. Samenvatting wettelijk kader

- Zowel investeringen met maatschappelijk nut als investeringen met economisch nut worden geactiveerd op de balans (art. 59 BBV).
- Kosten voor klein en groot onderhoud worden niet geactiveerd op de balans. Investerings in bestaande activa worden wel geactiveerd.
- Financiële vaste activa specificeren overeenkomstig artikel 3 lid a t/m f BBV.
- Extra afschrijving is alleen toegestaan als sprake is van duurzame waardevermindering of buiten gebruik stelling.
- Recreatieschap Twente voegt het renteschema toe aan de paragraaf financiering van de begroting en jaarrekening.
- Op het moment dat een desinvestering plaatsvindt (bijvoorbeeld de verkoop van een auto), wordt de boekwinst of het boekverlies in het resultaat van het betreffende jaar verwerkt en niet verrekend met de verkrijgingsprijs van een nieuw actief. Het verrekenen is niet toegestaan op grond van het BBV (art. 62, lid 1).

4. Activeren

Activeren is het opnemen van investeringen op de balans. Met **actief** of **activa** wordt het betreffende kapitaalgoed bedoeld. De lasten die de investering meebrengt, behoren tot de jaarlijkse **exploitatielasten**.

Om praktische reden is ervoor gekozen om kleine investeringen niet te activeren op de balans. Een investering wordt daarom geactiveerd als deze een minimum verkrijgingsprijs van minimaal € 5.000,- en een minimale gebruiksduur van drie jaar heeft. Alle overige investeringen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht. Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd, hierop wordt echter niet afgeschreven.

De nieuwe activeringsgrens van €5.000,- is gebaseerd op de noodzaak van het beter en tijdig kunnen identificeren van vervangingsbehoeften om onverwachte kosten in de toekomst te verminderen. Ook stelt een lagere activeringsgrens Recreatieschap Twente in staat om een nauwkeuriger en vollediger beeld te krijgen van de kapitaalinvesteringen, waardoor er beter gebudgetteerd kan worden. Wanneer kleinere uitgaven worden geactiveerd en niet direct als kosten worden geboekt, voorkomt dit een gefragmenteerde weergave van de exploitatierekening. Hierdoor worden de operationele kosten realistischer weergegeven en kunnen afwijkingen beter worden geanalyseerd en beheerd.

Niet alle op de balans tot uitdrukking gebrachte uitgaven zijn een investering. Het verstrekken van bijvoorbeeld een geldlening is geen investering, maar wordt door de balansboekings wel behandeld als een investering.

Beleidskeuze:

Voor het activeren van een investering geldt een minimumwaarde van € 5.000,- en een minimale gebruiksduur van drie jaar. Uitzondering op deze regel zijn gronden en terreinen en investeringen in ICT hardware.

Vaste activa zijn investeringen in duurzame bezittingen die langer dan één jaar ter beschikking staan van de gemeente of gemeenschappelijke regeling (art. 31 BBV). Vaste activa zijn, conform art. 33 BBV, onder te verdelen in immateriële vaste activa (art. 34 BBV), materiële vaste activa (art. 35 BBV) en financiële vaste activa (art. 36, BBV).

4.1 Immateriële vaste activa

Onder **immateriële vaste activa** worden investeringen verstaan waar geen tastbare bezittingen tegenover staan. Het BBV kent de volgende immateriële activa: kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen,

het saldo van agio en disagio, kosten van onderzoek en ontwikkeling en bijdragen aan activa in eigendom van derden (art. 34 BBV).

Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio

Kosten verbonden aan het sluiten van nieuwe geldleningen en het saldo van agio en disagio mogen geactiveerd worden tegen nominale waarde. Het activeren van immateriële kosten leidt tot bijkomende (rente-)lasten en daarmee uiteindelijk tot hogere exploitatielasten zonder dat daar een voordeel of een materieel bezit tegenover staat.

Beleidskeuze:

Voorgesteld wordt de kosten van het sluiten van nieuwe geldleningen en het saldo van agio en disagio niet te activeren en direct ten laste van de exploitatie te brengen.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling

Kosten van onderzoek en ontwikkeling worden geactiveerd als voldaan is aan de voorwaarden zoals genoemd in artikel 60 BBV:

- Het voornemen bestaat om het actief te gebruiken of te verkopen;
- De technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien vaststaat;
- Het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut zal genereren en;
- De uitgaven die aan het actief zijn toe te rekenen betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

Beleidskeuze:

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden geactiveerd als voldaan is aan de voorwaarden.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Artikel 61 BBV schrijft dat bijdragen aan activa in eigendom van derden kunnen worden geactiveerd, indien:

- Er is sprake van een investering door een derde;
- De investering bijdraagt aan de publieke taak;
- De derde zich heeft verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals is overeengekomen, en;
- De bijdrage kan worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de provincie onderscheidenlijk gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Vanwege het **voorzichtigheidsprincipe** en het “**goed koopmansgebruik**” worden de lasten direct ten laste van de exploitatie gebracht en niet geactiveerd. Een andere reden om niet te activeren is omdat het gaat om bezittingen van derden, die niet ons eigendom zijn en waarvan het minder juist voorkomt deze te presenteren op de balans.

Beleidskeuze:

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden niet geactiveerd.

4.2 Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn investeringen waar tastbare bezittingen tegenover staan waar men over meerdere jaren gebruik van kan maken. Artikel 35 BBV schrijft dat in de balans onder de materiële vaste activa afzonderlijk worden opgenomen:

- **Investerings met een economisch nut:** deze investeringen zijn verhandelbaar en kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Zoals genoemd in artikel 59 BBV moeten activa met een meerjarig economisch nut worden geactiveerd. Uitzondering hierop vormen kunstvoorwerpen met een cultuurhistorische waarde.
- **Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven:** investeringen die vallen onder artikel 35 BBV dragen bij aan het genereren van middelen, onder meer door het vragen van rechten, heffingen, leges of prijzen voor de kosten van de investering. Conform artikel 59 BBV moeten deze investeringen geactiveerd worden.
- **Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut:** deze investeringen genereren geen middelen, maar vervullen wel duidelijk een publieke taak. In notitie 4.1 BBV is bepaald dat investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut moeten worden geactiveerd als deze in het begrotingsjaar 2017 of later gereed komen.

In de balans dient aangegeven te worden welke van de materiële vaste activa in erfpacht zijn uitgegeven.

Wettelijk kader:

Zowel investeringen met maatschappelijk nut als investeringen met economisch nut worden geactiveerd op de balans (art. 59 BBV).

ICT hardware

Investerings in ICT hardware vallen volgens de notitie materiële vaste activa onder materiële vaste activa zoals bedoeld in artikel 35 lid 1a BBV. Hierbij worden alle investeringen geactiveerd omdat bij investeringen in ICT hardware het in de praktijk gaat om een lage aanschafwaarde en een hoog volume. Dit zou leiden tot onnodige overschrijding van de lasten van ICT aangezien zowel de afschrijvingen van activa aangeschaft in het verleden als investeringen in hardware in dat geval ten laste worden gebracht van de exploitatie.

Beleidskeuze:

Investerings in ICT hardware worden geactiveerd.

Onderhoud en investeringen

De kosten voor klein- en grootschalig onderhoud worden niet geactiveerd op de balans. De kosten voor klein onderhoud zijn regelmatig voorkomend en komen daardoor niet voor activering in aanmerking. De kosten voor groot onderhoud zijn niet levensduur verlengend, maar nodig om de garantie te bieden op een technisch goede en veilige staat tijdens de levensduur (Commissie BBV, 2007). Wanneer een aanpassing leidt tot een significante kwaliteitsverbetering is er geen sprake van onderhoud maar van een investering. In dit geval moet geactiveerd worden.

Vervangingsinvesteringen hebben als doel het vervangen van bestaande investeringen, waarvan de oorspronkelijke hoedanigheid van de voorziening niet wezenlijk verandert. **Nieuwe investeringen** zijn investeringen die een verandering, aanvulling of uitbreiding betekenen van een bestaande situatie of omgeving. **Investerings** worden in het BBV omschreven als het vastleggen van vermogen in een object waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. Bij een bestaand actief is sprake van een investering als de gemaakte kosten:

- de levensduur van het object verlengen en/of;
- leiden tot een significante kwaliteitsverbetering en/of;
- aanpassingen betreffen om te voldoen aan wet- en regelgeving.

Bovengenoemde investeringen worden wel geactiveerd.

Kosten van levensduur verlengende renovaties en/of (vervangings-)investeringen in de openbare ruimte die het gebied een vernieuwende functie geven (bijv. reconstructies/herinrichtingen) worden geactiveerd en afgeschreven. Hierbij kan gedacht worden aan het vervangen van complete brugdekken. Ze leiden namelijk tot een substantiële levensduurverlenging van het actief als geheel.

Het is niet toegestaan kosten van onderhoud te activeren en vervolgens af te schrijven. Onderhoud is niet levensduur verlengend (stellige uitspraak van de commissie BBV), maar dient om het actief gedurende de levensduur in goede staat te houden en wordt daarom niet geactiveerd.

Bij *klein onderhoud* gaat het om reparaties die noodzakelijk zijn om het object in goede werkende en veilige staat te houden tegen een van tevoren vastgesteld kwaliteitsniveau. Hierbij moet worden gedacht aan maatregelen die noodzakelijk zijn om het object blijvend naar behoren te laten functioneren of haar representativiteit te laten behouden. Klein onderhoud is het onderhoud dat vanaf het eerste of het lopende planjaar op een klein gedeelte van het object wordt uitgevoerd. Klein onderhoud komt dus jaarlijks terug en wordt daarom uit de jaarlijkse exploitatiebudgetten bekostigd.

Lasten van groot onderhoud ontstaan na een langere periode van gebruik van een object als gevolg van slijtage. Groot onderhoud is in de regel gepland onderhoud van veelal ingrijpende aard als gevolg van slijtage, dat op een substantieel deel van het object wordt uitgevoerd en na een langere periode van gebruik moet worden verricht.

Groot onderhoud betreft zaken die eens in de zoveel jaar moeten gebeuren. Voor de dekking van deze lasten bestaat de keuze uit het vormen van een voorziening of dekking via de exploitatie. Bij de laatste methode is in veel gevallen sprake van onderhoud kapitaalgoederen in de openbare ruimte.

Het is toegestaan om voor de kosten van groot onderhoud een voorziening te vormen en deze aan te vullen op basis van onderhoudsplannen, waarbij de werkelijke kosten onttrokken worden aan de voorziening.

Wettelijk kader:

Kosten voor klein en groot onderhoud worden niet geactiveerd op de balans. Investerings in bestaande activa worden wel geactiveerd.

Sloopkosten

Activa dat op de grond gebouwd is, kan in aanmerking komen voor sloop, renovatie of verbouwing. Kosten van sloop van een gebouw mogen worden geactiveerd als onderdeel van het nieuwe materiele actief, indien op dezelfde locatie een nieuw gebouw wordt gerealiseerd. Vanuit het **voorzichtigheidsbeginsel** is ervoor gekozen om geen sloopkosten te activeren. Het slopen van een actief levert in principe geen waardevermeerdering op en leidt niet tot een nieuwe bezitting.

Beleidskeuze:

Sloopkosten gerelateerd aan nieuwbouw worden niet geactiveerd en behoren daarmee niet tot vervaardigingsprijs van een actief. Het bestuur kan besluiten om hiervan af te wijken en de sloopkosten wel te activeren.

4.3 Financiële vaste activa

Financiële vaste activa zijn uitgaven aan verbonden partijen zoals kapitaalverstrekkingen aan verbonden partijen, leningen aan openbare lichamen en verbonden partijen, overige langlopende leningen en uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer in 's Rijks schatkist, in de vorm van Nederlands schuld papier en overige uitzettingen (art. 36 BBV).

In deze nota worden voor de financiële activa geen verdere bepalingen opgenomen. Er is bij financiële vaste activa geen sprake van afschrijvingstermijnen, maar aflossingstermijnen. Daarnaast is de looptijd afhankelijk van de duur van de afgesloten lening. Het heeft dan ook geen toegevoegde waarde om voor de financiële vaste activa in het activabeleid termijnen op te nemen.

Leningen verstrekt aan derden worden gewaardeerd en op de balans opgenomen tegen de nominale waarde. De belangen in gemeenschappelijke regelingen en deelnemingen worden gewaardeerd tegen de kostprijs.

Wettelijk kader:

Financiële vaste activa specificeren overeenkomstig artikel 3 lid a t/m f BBV.

5. Waarderen

Activa worden op de balans gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs (art. 63, lid 1 BBV). De **verkrijgingsprijs** omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten. De **vervaardigingsprijs** omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. De vervaardigingsprijs en de verkrijgingsprijs vallen beide onder de noemer 'historische kostprijs'. De vervaardigingsprijs is van toepassing op zelf vervaardigde activa, de verkrijgingsprijs op een actief dat is verworven.

Bijkomende kosten en rente mogen aan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs toegevoegd worden. Verder mag een redelijk deel van de indirecte kosten worden toegevoegd (art. 63, lid 2 BBV). Onder de indirecte kosten vallen de kosten voor programmamanagement, kosten van PIOFACH-diensten of managementondersteuning. Recreatieschap Twente voegt geen indirecte kosten aan de waardering van het actief toe. Het toerekenen van indirecte kosten werkt kostenverhogend omdat er rente over de indirecte kosten wordt berekend.

Reserves in mindering brengen op de boekwaarde van een investering is niet toegestaan. Reserves mogen wel worden gebruikt ter dekking van de jaarlijkse kapitaallasten (Notitie materiële vaste activa, hfdst. 5 BBV.) Bij de waardering van de vaste activa met economisch nut wordt rekening gehouden met waardevermindering, indien deze vermindering naar verwachting duurzaam is. Bij het waarderen van activa moet het **toerekening beginsel** in acht worden genomen. Dit houdt in dat de gevolgen van transacties (waaronder opbrengsten en kosten) moeten worden verwerkt op het moment dat zij zich voordoen. Een actief dat buiten gebruik wordt gesteld, wordt afgewaardeerd op het moment van buitengebruikstelling indien de restwaarde lager is dan de op dat moment aanwezige boekwaarde (art. 65 BBV).

In het BBV is bepaald dat alle vaste activa worden geactiveerd voor het bedrag van de investering (art. 62, lid 1), met uitzondering van de in artikel 62 lid 2 en 3 gestelde bepalingen dat:

- Bijdragen van derden die in directe relatie staan met een actief moeten bij de waardering in mindering worden gebracht;
- Bijdragen uit een voorziening op grond van artikel 44, lid 1d BBV (dat wil zeggen in de heffing begrepen gespaarde bijdragen voor toekomstige vervangingsinvesteringen) moeten in mindering worden gebracht op de investering.

Beleidskeuze:

Activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs. Er worden geen indirecte kosten of rente aan de waardering van het actief toegerekend.

Wettelijk kader:

Op het moment dat een desinvestering plaatsvindt (bijvoorbeeld de verkoop van een auto), wordt de boekwinst of het boekverlies in het resultaat van het betreffende jaar verwerkt en niet verrekend met de verkrijgingsprijs van een nieuw actief. Het verrekenen is niet toegestaan op grond van het BBV (art. 62, lid 1).

6. Afschrijven

6.1 Wettelijk kader afschrijvingen

Het BBV geeft geen sluitend systeem waar afschrijvingen aan moeten voldoen. Wel zijn er een aantal kaders gesteld in artikel 51 en 64, te weten:

- In de toelichting op de balans worden de afschrijvingsmethoden aangegeven (art. 51);
- De afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar (art. 64 lid 1);
- Slechts om gegronde redenen mogen de afschrijvingen geschieden op andere grondslagen dan die welke in het voorafgaande begrotingsjaar zijn toegepast. De reden van de verandering wordt in de toelichting op de balans uiteengezet. Tevens wordt inzicht gegeven in haar betekenis voor de financiële positie en voor de baten en de lasten aan de hand van aangepaste cijfers voor het begrotingsjaar of voor het voorafgaande begrotingsjaar (art. 64 lid 2);
- Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks afgeschreven, de gebruiksduur wordt bepaald door de economische en technische levensduur (art. 64 lid 3);
- De afschrijvingstermijn voor kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio is maximaal gelijk aan de looptijd van de lening (art. 64 lid 4);
- De afschrijvingstermijn van kosten van onderzoek en ontwikkeling is maximaal vijf jaar (art. 64 lid 5);
- Voor bijdragen aan de activa in eigendom van derden, bedoeld in artikel 34 onder c, is de afschrijvingsduur maximaal gelijk aan die van de activa waarvoor de bijdrage aan derden wordt verstrekt (art. 64 lid 6).

6.2 Afschrijvingsmethode

Activa wordt jaarlijks afgeschreven volgens een methode die is afgestemd op de verwachte gebruiksduur (art. 64, lid 3 BBV). De meest voorkomende methoden zijn hieronder beschreven.

Lineaire afschrijvingsmethode

Bij deze methode zijn de afschrijvingslasten jaarlijks gelijk. De rentekosten nemen jaarlijks af, doordat het beslag op vermogen kleiner wordt. De kracht van deze methode is de eenvoud.

Annuïteitenmethode

Bij deze methode vormen afschrijvingen en rente samen jaarlijks een vast bedrag, de annuïteit. Het rentebestanddeel neemt daarin door daling van de boekwaarde jaarlijks af. Traditioneel geldt dit systeem als aan te bevelen in situaties, waarin geen economische slijtage te verwachten is.

Degressieve afschrijvingsmethode

Bij deze methode nemen de jaarlijkse afschrijvingslasten gedurende de levensduur van het activum jaarlijks af. Deze methode leent zich het best voor die activa waarbij de economische waardevermindering in de beginjaren groot is.

Afschrijven naar rato van verbruik

Deze methode is sterk gekoppeld aan de technische slijtage van het activum en onderscheidt zich van de voorgaande methodieken doordat het variabele afschrijvingsbedrag slechts achteraf kan worden berekend.

Beleidskeuze:

Activa worden in principe afgeschreven volgens de lineaire afschrijvingsmethode. Bij omvangrijke investeringen, in bijvoorbeeld bedrijfsgebouwen, kan de annuïteitenmethode gehanteerd worden. Hierover volgt in dat geval separate besluitvorming.

6.3 Moment van afschrijving

Er zijn drie keuzes om het moment van afschrijving te bepalen. Dit kan in het jaar waarin het actief gereed komt of verworven wordt, in het jaar waarin het actief in gebruik genomen wordt en tot slot in het begrotingsjaar volgend op het jaar waarin het actief gereed komt of verworven wordt. Recreatieschap Twente begint met afschrijven in het begrotingsjaar volgend op het jaar waarin het actief in gebruik wordt genomen. Vanwege efficiency redenen (minder administratieve lasten) en omdat niet altijd exact is vast te stellen wanneer een kapitaalgoed gereed is gekomen, wordt gekozen voor dit moment van afschrijven. Daarnaast wordt om praktische redenen gekozen om afschrijvingen jaarlijks te berekenen en te boeken.

Beleidskeuze:

De periode van afschrijven begint op 1 januari in het jaar volgend op het jaar waarin het actief volledig in gebruik wordt genomen. Dit betekent dat er niet wordt afgeschreven in het jaar van afronding c.q. ingebruikname van een investering.

6.4 Afschrijvingstermijnen

Het BBV schrijft niet voor welke termijnen gelden voor welke activa. Het BBV zegt wel dat de afschrijvingstermijn overeen moet komen met de verwachte economische en/of technische levensduur.

Technische levensduur is de periode dat het actief in technische zin nog functioneel is. **Economische levensduur** is de periode dat het actief in economische zin nog functioneel is en gaat dus in op het rendabel gebruik van het activum. Recreatieschap Twente hanteert een afschrijvingstabel waarin per soort activa een periode is toegekend die overeenkomt met de technische levensduur. De afschrijvingstabel is opgenomen in bijlage 9.2 van deze nota.

Voor activa die niet met name zijn genoemd, en waarover in de praktijk twijfel kan ontstaan, zal de geschatte gebruiksduur worden gerelateerd aan vergelijkbare investeringen die wel in de tabel staan.

Afschrijvingstermijnen mogen nooit langer, maar wel korter zijn dan de economische c.q. technische levensduur. Ook mogen afschrijvingstermijnen nooit langer, maar wel korter, zijn dan de in de bijlage 9.2 opgenomen termijnen.

Bij een aantal activa is een globale afschrijftermijn toegekend. Dit heeft te maken met het verschil in levensduur wat diverse materialen met zich meebrengen. Zo gaat een brug van hout minder lang mee dan een brug van beton. Wanneer er investeringen plaatsvinden met een globaal toegekende afschrijftermijn worden de afschrijftermijnen door werkafspraken vastgelegd.

Beleidskeuze:

Recreatieschap Twente hanteert een afschrijvingstabel waarin per soort activa een periode is toegekend die overeenkomt met de technische levensduur (zie bijlage 9.2). Een aantal activa hebben een globalere afschrijftermijn toegekend gekregen i.v.m. het verschil in levensduur wat diverse materialen met zich meebrengen.

6.5 Restwaarde

De restwaarde is de waarde van het activum aan het einde van de gebruikstermijn en kan in mindering worden gebracht op het af te schrijven bedrag. Op grond van het voorzichtigheidsbeginsel wordt voorgesteld om geen rekening te houden met een restwaarde. Dit uitgangspunt wordt gehanteerd vanwege de grote mate van onzekerheid over de ontwikkeling omtrent de toekomstige gebruiksduur en het bepalen van de mogelijke restwaarde. De activa waarvan de economische levensduur voorbij is blijven zolang ze nog in gebruik zijn in de activa-administratie opgenomen. Omdat op gronden niet wordt afgeschreven, is de restwaarde gelijk aan de historische aanschafwaarde.

Beleidskeuze:

De restwaarde van activa wordt op nihil gesteld.

6.6 Extra afschrijven

De afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar (art. 64 BBV). Extra afschrijven is niet toegestaan. Hiervan kan alleen afgeweken worden als er sprake is van een duurzame waardevermindering of als het actief eerder buiten gebruik wordt gesteld. De noodzakelijke extra afschrijvingen worden ten laste van de exploitatie gebracht.

Artikel 64 lid 2 BBV schrijft voor dat slechts om gegronde redenen de afschrijvingen mogen geschieden op andere grondslagen dan die welke in het voorafgaande begrotingsjaar zijn toegepast. De reden van de verandering wordt in de toelichting op de balans uiteengezet. Tevens wordt inzicht gegeven in haar betekenis voor de financiële positie en voor de baten en lasten aan de hand van aangepaste cijfers voor het begrotingsjaar of voor het voorafgaande begrotingsjaar.

Wettelijk kader:

Extra afschrijving is alleen toegestaan als sprake is van duurzame waardevermindering of buiten gebruik stelling.

6.7 Componentenmethode

Een gemeenschappelijke regeling kan kiezen de componentenbenadering toe te passen voor materiële vaste activa. Deze benadering houdt in dat verschillende samenstellende delen van een materieel vast actief afzonderlijk worden afgeschreven op basis van het individuele waardeverloop van die delen. De opdeling wordt gemaakt, omdat de economische gebruiksduur per samenstellend deel kan verschillen. Op deze manier worden bijvoorbeeld voor een gebouw, de bijbehorende technische installaties en de terreininrichting verschillende afschrijvingstermijnen gehanteerd.

Beleidskeuze:

Recreatieschap Twente hanteert de componentenmethode.

7. Rente

Rentenotitie 2023 van het BBV schrijft een aantal regels voor m.b.t. rente.

7.1 Taakveld Treasury

Het BBV schrijft voor dat toerekenen van rente geschiedt vanuit het taakveld treasury. Direct toerekenbare rente wordt ten laste gebracht op het betreffende taakveld. Daarnaast beveelt de commissie BBV aan om het door hun opgestelde renteschema te hanteren en toe te voegen aan de paragraaf financiering in de begroting en jaarstukken.

Indien een lening specifiek is aangetrokken voor een project of (door)verstrekking, is sprake van projectfinanciering. Zowel de rentelast van projectfinanciering alsook de rentebaat van door verstrekte leningen moet aan het betreffende taakveld worden toegevoegd.

Wettelijk kader:

Recreatieschap Twente voegt het renteschema toe aan de paragraaf financiering van de begroting en jaarrekening.

7.2 Rentevergoeding over eigen vermogen

Het BBV schrijft voor dat de rentevergoeding over het eigen vermogen maximaal wordt gebaseerd op het gewogen gemiddelde samenstel van externe rentelasten over de lang en kort aangetrokken financieringsmiddelen. In het BBV blijft de mogelijkheid bestaan om een rentevergoeding over het eigen vermogen en de voorzieningen te berekenen en deze door te belasten aan de taakvelden. Het BBV beveelt aan dit vanwege inzicht, eenvoud en transparantie echter niet toe te passen.

Beleidskeuze:

Recreatieschap Twente rekent geen rente toe aan het eigen vermogen.

7.3 Rentevergoeding over kapitaallasten

In de hoofdstukken 4 tot 6 is ingegaan op activa en afschrijvingen. De kapitaallasten bestaan naast afschrijvingen op activa uit rentekosten, de zogenaamde omslagrente. Zo wordt er een vergoeding in rekening gebracht bij de programma's voor gebruik van de financieringsmiddelen. De rente wordt berekend over de boekwaarde van het actief bij aanvang van het boekjaar. Het percentage wordt conform BBV jaarlijks vooraf berekend aan de hand van rentelasten en rentebaten op respectievelijk opgenomen en verstrekte geldleningen. De omslagrente moet vervolgens op consistente en eenduidige wijze worden toegerekend aan de individuele activa. Het is niet toegestaan om per investering of taakveld te differentiëren in het toe te rekenen rentepercentage. Het bij de begroting (voor)gecalculeerde omslagpercentage mag binnen een marge van 0,5% worden afgerond.

Beleidskeuze:

Het percentage omslagrente wordt conform BBV jaarlijks in de programmabegroting berekend aan de hand van rentelasten en rentebaten op respectievelijk opgenomen en verstrekte geldleningen.

8. Bijlagen

8.1 Begrippen

Activeren

Uitgaven opnemen op de balans en de lasten over meerdere jaren ten laste van de exploitatie brengen. Dit in tegenstelling tot de uitgaven die direct ten laste van de exploitatie worden gebracht. De volgende activa worden onderscheiden:

- Immateriële activa: kapitaaluitgaven waar geen bezittingen tegenover staan;
- Financiële activa: activa die een financiële waarde of bezit vertegenwoordigen;
- Materiële activa: kapitaaluitgaven waar tegenover een actief staat met een nuttigheidsduur over meerdere jaren.

Afschrijving

Het jaarlijks tot uitdrukking brengen van de waardevermindering van de investering ten gevolge van (economische) veroudering. Conform de comptabiliteitsvoorschriften wordt afgeschreven op de historische kostprijs of aanschafwaarde.

Agio/Disagio

Wanneer een aandeel of obligatie boven zijn nominale waarde wordt uitgegeven, is het gedeelte van het bedrag boven deze waarde het agio. Wanneer deze onder zijn nominale waarde wordt uitgegeven, spreekt men van een disagio.

Boekwaarde

De historische kostprijs of aanschafwaarde minus de reeds afgeschreven termijnen.

Goed koopmansgebruik

De boekhouding op een algemeen geaccepteerde manier voeren.

Investering

Een uitgaaf van enige omvang, waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. Daarom worden de lasten niet in één keer ten laste van de begroting (exploitatie) gebracht, maar verspreid over meerdere jaren. Hoeveel jaren is afhankelijk van de verwachte economische levensduur van het aangeschafte goed. Er is onderscheid in o.a. vervangings- en uitbreidingsinvesteringen. Een vervangingsinvestering is een vervanging van een eerdere (inmiddels afgeschreven) investering. Een uitbreidingsinvestering is een nieuwe investering, die past binnen het hier beschreven beleid.

Kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen zijn objecten met een meerjarig nut. Een relatief groot deel van het vermogen van gemeenten zit besloten in kapitaalgoederen.

Kapitaallasten

De som van afschrijvingslasten en toegerekende rentekosten aan vaste activa.

Omslagrente

De rente die wordt toegerekend aan de nog niet afgeschreven activa. Deze rente wordt berekend over de boekwaarde van de activa.

Rente

De kredietvergoeding die jaarlijks over investeringen wordt berekend. Het gaat daarbij om een vergoeding voor het beslag dat gelegd wordt op het vermogen.

Verkrijgings- en vervaardigingsprijs

De verkrijgingsprijs wordt gedefinieerd als zijnde inkoopprijs en de bijkomende kosten en de vervaardigingsprijs wordt gedefinieerd als zijnde de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Voorzichtigheidsprincipe

Dit principe houdt in dat verliezen en kosten genomen moeten worden zodra deze te voorzien zijn en winsten pas als deze daadwerkelijk gerealiseerd zijn.

8.2 Afschrijvingstermijnen

Tabel 1 afschrijftabel

	Soort investering	Afschrijftermijn (in jaren)
1	Immateriële vaste activa	
1.1	Ontwikkelings- en onderzoekskosten (indien toegevoegd nut)	5
1.2	Bijdragen aan activa in eigendom van derden	Diverse
	Voor bijdragen aan de activa in eigendom van derden is de afschrijvingsduur maximaal gelijk aan die van de activa waarvoor de bijdrage aan derden wordt verstrekt.	
2	Materiele vaste activa	
2.1	Gronden en terreinen	0
2.2	Woonruimten	50
	Renovatie, verbouwing en uitbreiding	20
2.3	Gebouwen	40
	Bedrijfsgebouwen (renovatie, verbouwing en uitbreiding)	40
	Schuilhut, BBQ overdekt, kapschuren, e.d..	30
	Tijdelijke gebouwen	15
	Verbouwingen, renovatie en restauratie	25
	Inventaris (sanitair, cabines, bureaus, kasten)	15 t/m 25
2.4	Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	
	Wegen (aanleg en reconstructie)	30
	Parkeerplaatsen (aanleg en reconstructie)	30
	Fiets- en voetpaden (aanleg en reconstructie)	15 t/m 30
	Beschoeiing	
	- Nieuwbouw	30 t/m 50
	- Reconstructie en verbetering	30
	Bruggen	
	- Nieuwbouw	30 t/m 50
	- Reconstructie en verbetering	30
	Riolering	30 t/m 50
	Pompputten	50
	Ondergronds afvalbak systeem	30 t/m 50
	Openbaar groen (aanleg en reconstructie)	25
	Openbare verlichting lichtmasten	
	- Lichtmasten	40
	- Armaturen	25
	Sport- en speelvoorziening (aanleg, uitbreiding en renovatie)	30
2.5	Machines, gereedschappen, tractiemiddelen	
	Voertuigen en dienstauto's	6 t/m 10
	Aanhangwagen	10 t/m 15
	Vaartuigen incl. motor	15 t/m 20
	Tractoren	15
	Maaimachines (klepel)	5 t/m 10
	Aanbouwmachines op aftakas	10 t/m 15
	* Blazer, maai- zuigwagen, hakselaar, meststrooier	
	Machines	10 t/m 15

	* Compressor, hogedrukreiniger, stroomaggregaat, kantsnijder	
	Gereedschappen	6 t/m 10
	(Voor zover niet t.l.v. exploitatie < € 5.000, -)	
2.6	Apparaten en installaties	
	Infra en telecom (inbraak installatie, WIFI-transmitters, e.d..)	10
	Overige apparatuur	5 t/m 15
	* Koffie en vaatmachine, camera's	
	Centrale verwarming	10 t/m 15
	Technische installaties	6 t/m 10
	Parkeerautomaten/apparatuur (betaalautomaat, uitrijterminals)	10 t/m 15
	Pompen/ elektromechanisch onderdeel	15 t/m 30
	Buitenzonwering, laadpalen en zonnepanelen	15 t/m 25
2.7	Overige	
	Terreinmeubilair	
	- Bewegwijzering, verkeersborden, afvalbakken, afzetpalen, publicatiekasten	10 t/m 25
	Raster en hekwerken	
	- Fietsenrekken, banken, picknick set,	15 t/m 30
	- Slagbomen, poorten en rolstoelsluis	15 t/m 30
	Automatisering	
	- Telefoons, laptops en computers	3
	- Soft- en hardware	5
	- Audiovisuele middelen	5

8.3 Renteschema

Schema rentetoerekening Begroting jaar		Bedrag (in €)
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	
b.	De externe rentebaten (idem)	
	Saldo rentelasten en rentebaten (a-b)	
c1	De rente die aan de facilitaire grondexploitaties (kostenverhaal) moet worden doorberekend	
c2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	
c3	De rentebaat van door verstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	
d1	Rente over eigen vermogen	
d2	Rente over voorzieningen	
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury	